

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

celostátní neomezené anonymní soutěže na umělecký návrh zlaté 2500 Kč mince „Národní
kulturní památka důl Michal v Ostravě“

V Praze v červnu 2009

PODMÍNKY

celostátní neomezené anonymní soutěže na umělecký návrh zlaté 2500 Kč mince „Národní kulturní památka důl Michal v Ostravě“

- 1) Česká národní banka vypisuje celostátní neomezenou anonymní soutěž na návrh zlaté 2500 Kč mince, která bude vydána v roce 2010.
- 2) Soutěž se řídí ustanoveními § 847 – § 849 občanského zákoníku o veřejné soutěži.
- 3) Účelem soutěže je získání hodnotného a technickým podmínkám vyhovujícího návrhu.

Během let 2006 – 2010 bude vydáno v rámci cyklu „Kulturní památky technického dědictví“ celkem deset zlatých mincí v hodnotě 2500 Kč připomínajících význačné technické památky z různých českých a moravských regionů (příloha soutěžních podmínek). Poslední mince cyklu je věnována dolu Michal v Ostravě.

- 4) **Hlavní technickou podmínkou soutěže je odevzdání kruhového návrhu provedeného v sádře** (lící a rubová strana samostatně) **o průměru 180 - 200 mm (bezpodmínečný požadavek mincovny - překročení je důvodem k vyloučení z hodnocení)** v patřičné síle, aby snesl manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen soutěžní značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřipustné) na rubové straně sádrových kotoučů, a to stejnou na lící i rubové straně návrhu mince. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě; to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k ražbě. **Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh mince, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící a jednu rubovou stranu.**

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze. Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 2 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

- 5) Na lící straně je nutno umístit v opisu (při obvodu mince) nebo v nápisu (řádcích) název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ a text „**KULTURNÍ PAMÁTKY TECHNICKÉHO DĚDICTVÍ**“, označení nominální hodnoty „**2500 Kč**“ a kompozici tří zemských znaků. *Postavení zemských znaků se řídí obecnými heraldickými zásadami (český lev na čestném místě uprostřed při horizontálním, popř. nahoře při vertikálním umístění znaků, orlice vlevo nesmí otáčet hlavu do středu mince). Při případné stylizaci nesmí dojít k nečitelnosti či nechťnému karikování heraldických zvířat, nebo k záměně za jiná heraldická zvířata. Zemské znaky nemusejí vzhledem k velikosti mincovního pole zaujímat celou plochu, musejí však být umístěny v její horní části.*

Vyobrazení státního znaku (pro ujasnění jednotlivých heraldických zvířat) je připojeno v příloze k těmto podmínkám. Vzhledem k tomu, že jde o kompozici zemských znaků, nikoliv čtyř heraldických zvířat ze státního znaku ČR, neměla by heraldická zvířata být umístěna ve společném štítu.

Lící stranu je vhodné podle úvahy výtvarníka doplnit o případný drobný motiv, navazující na rubovou stranu. Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka

mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 - 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm). Provedení lící strany musí korespondovat s provedením strany rubové.

Na r u b o v é straně je nutno zobrazit motiv vztahující se k dolu Michal v Ostravě, nápis nebo opis „**DŮL MICHAL V OSTRAVĚ**“ a letopočet ražby „**2010**“. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Mince bude ražena ze zlata o ryzosti 999,9, její průměr bude 22 mm a hrubá hmotnost 7,78 g. Mince bude ražena také ve špičkové kvalitě, u níž se zvláště dobře dociluje vrcholný lesk i v drobných ploškách proti matovému reliéfu. K této okolnosti by měli účastníci soutěže přihlédnout. Soutěžící mohou shlédnout vzorové modely pamětních mincí, mince špičkové kvality a seznámit se s publikacemi o mincích v sekci peněžní a platebního styku České národní banky v Praze 1, Na Příkopě 28, tel. 22441 2999 po dohodě se sekretářkou komise v pracovní dny od 9 do 15 hod.¹⁾

- 6) **Soutěžní návrhy musejí být odevzdány nebo odeslány poštou do 12. hodiny do pátku 9. října 2009 na adresu:**

a) pro poštovní styk

Česká národní banka
Sekce peněžní a platebního styku
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

**Česká národní banka - podatelna
vchod ze Senovážné ul.,**

na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno volat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.

Doba příjmu: 7.00 až 17.00, v pátek 7.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní styk v den uzávěrky

Česká národní banka, rovněž vchod ze Senovážné ul., salónek pro návštěvy (chodba vpravo za vchodem)

Doba příjmu: 8.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou a shodnou soutěžní značkou jako na obálce. Doporučuje se uvést i telefonní číslo pro případ nutnosti rychlého spojení. **Žádáme autory, aby na lístku s adresou uvedli i bankovní spojení, případně včetně specifického symbolu (osobní konto atd.) pro bezhotovostní převod úhrady za případné finanční ohodnocení návrhu.** Pokud byly údaje ČNB sděleny v minulosti a nezměnily se, stačí uvést jméno autora a značku s poznámkou „údaje nezměněny“.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány poštou doporučeným dopisem na adresu uvedenou v tomto bodu nebo e-mailem na adresu petra.madarova@cnb.cz nebo telefonicky

¹⁾ České a československé pamětní mince a některé jejich sádrové modely lze shlédnout i v Expozici České národní banky. Podrobnější informace o Expozici ČNB a možnosti ji navštívit jsou k dispozici na internetových stránkách ČNB www.cnb.cz.

na číslo uvedené v bodech 5 a 7. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. U balíkových zásilek je rozhodující hodina a datum poštovního razítka na průvodce. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravních pravidlům pošty. Zásilky musejí být zapečetěny a na vnějším obalu označeny „Soutěž na zlatou minci Důl Michal v Ostravě“. Zásilky doručené osobně do ČNB musejí být rovněž řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Sádrové modely pro sekci peněžní a platebního styku“.

Doručené návrhy zůstávají po dobu tří dnů po zhodnocení návrhů Komisí pro posuzování návrhů na české peníze vystaveny v sekci peněžní a platebního styku ke shlédnutí výtvarníkům, kteří se zúčastnili soutěže. Po uplynutí tří dnů si mohou výtvarníci vyzvednout své návrhy zpět.

- 7) Soutěžní návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je náměstek ředitele sekce peněžní a platebního styku České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění, učitelé uměleckých škol a zástupce mincovny. Jednotlivých zasedání se zúčastňují odborní poradci v příslušném oboru. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka soutěže. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretářka komise, Mgr. Petra Madarová, zaměstnankyně sekce peněžní a platebního styku České národní banky, tel. 22441- 2999.

- 8) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

I. cena Kč 40 000,-

II. cena..... Kč 25 000,-

III. cena..... Kč 18 000,-

Kromě toho může komise rozhodnout o udělení odměn i dalším hodnotným návrhům. Komise může rovněž od udělení kterékoliv z cen upustit, anebo částky určené na ceny rozdělit jiným způsobem, a to i ve formě odměn. Komise navrhuje též vyplacení režijních příspěvků autorům hodnotných návrhů, které v soutěži cenu nebo odměnu neobdržely. Výše a počet těchto příspěvků jsou závislé na počtu soutěžních návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě pořádání užší soutěže obdrží její účastníci vyzývací odměnu. Vítězný návrh získá I. cenu, zbývající návrhy již v užší soutěži dále honorovány nebudou. Od udělení I. ceny může komise upustit.

Ceny a odměny ze soutěže vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36, odst. 2 písm. l) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %, která bude Českou národní bankou odvedena podle § 79 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, správci daně.

- 9) Výběr soutěžních návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, nebo návrh z užší soutěže.

Autorovi, jehož soutěžní návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za užití díla (převedení reprodukčního práva k ražbě neomezeného počtu mincí s ročníkem ražby 2010) a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 50 000 Kč, a to na základě smlouvy s autorem uzavřené. Nepřijme-li autor, jehož soutěžní návrh bude vybrán k realizaci, návrh smlouvy o převedení reprodukčního práva k ražbě do 15 dnů poté, co mu bude doručen,

vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Věcné náklady spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor autorský odražek lící a rubové strany mince z obecného kovu označený číslem 1.

Pokud nebude mince realizována vůbec, obdrží výtvarníci, kteří v soutěži získali I. cenu, částku 10 000 Kč, II. cenu částku 6 000 Kč a III. cenu částku 4 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal I. cenu, částku 20 000 Kč.

- 10) Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy splňující soutěžní podmínky, které v soutěži obdržely ceny nebo byly odměněné alespoň částkou 10 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky. Při případné realizaci kteréhokoliv návrhu bude autorovi vyplacena odměna podle bodu 9) těchto podmínek.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

Sekce peněžní a platebního styku

Ing. Tomáš Hládek
ředitel sekce

JUDr. Leopold Surga
náměstek ředitele sekce

Národní kulturní památka důl Michal v Ostravě

Založení dolu Michal je spojeno se snahou tehdejšího rakouského státu podporovat uhelné hornictví jako nezbytný předpoklad rozvoje celého průmyslu. V roce 1842 položil tzv. montánní erár v Michálkovicích kruhové privilegované kutiště a o rok později v něm začal hloubit dvě jámy. V roce 1850 dostala jedna z nich jméno Michal podle zesnulého c.k. dvorního rady Michaela Laiera, který významně přispěl k rozvoji uhelného hornictví v rakouské monarchii. V roce 1856 koupila důl Výhradně privilegovaná společnost severní dráhy císaře Ferdinanda. Ve vlastnictví železniční společnosti zůstal důl až do znárodnění v roce 1945. V roce 1946 byl důl Michal přejmenován na počest levicového vůdce na Ostravsku a sociálně demokratického poslance rakouského říšského sněmu na důl Petr Cingr.

Za dobu své dlouholeté existence procházel důl Michal postupným technickým a stavebním vývojem. Významným mezníkem se stal rok 1862, kdy byl důl připojen na báňskou dráhu, která umožnila plynulou expedici vytěženého uhlí prostřednictvím stále rostoucí železniční sítě. V letech 1913 až 1915 byl důl Michal zcela přestavěn tak, aby těžba okolních tří menších dolů Jan, Josef a Petr a Pavel a následná úprava a expedice uhlí byla soustředěna na jedné jámě. Koncentrace těžby, která současně probíhala na dalších závodech Výhradně privilegované společnosti severní dráhy císaře Ferdinanda, byla prováděna zaváděním mnoha technických novinek, z nichž nejzávažnější bylo uplatnění elektrického pohonu místo stávajících parních strojů. Pro plnou elektrifikaci svých dolů vybudovala společnost v roce 1912 velkou a moderní závodní elektrárnu na dole František. Paralelně pak probíhala přestavba jednotlivých závodů. Nejvelkoryseji byla podle shodného technického a stavebního projektu provedena úplná povrchová přestavba dolu Zárubek a Michal. Jejich jednotné architektonické a provozní řešení podle projektu architekta Františka Fialy mělo pravděpodobně zdůraznit významné ekonomické a technické postavení Výhradně privilegované společnosti severní dráhy císaře Ferdinanda v ostravsko-karvinském revíru.

Po sloučení s okolními menšími doly se důlní pole jámy Michal skládalo z 84 tzv. jednoduchých důlních měr a 12 přebytků. Uhlí se nacházelo v 17 slojích o mohutnosti 50 až 200 cm a bylo dobýváno plně vyzděnou těžní jámou Michal hlubokou 671 m. Pro těžbu zde sloužily dva elektrické těžní stroje na klece po čtyřech vozech. Pomocná těžní jáma Jan byla vybavena pouze starším těžním strojem poháněným stlačeným vzduchem na klece po dvou vozech. Pro větrání sloužily jáma Petr a Pavel a jáma Josef. Celková kapacita těžby závodu Michal dosahovala po provedené přestavbě a koncentraci v průměru 300 tisíc tun uhlí ročně.

Stavební dominantu areálu dolu tvoří ocelová příhradová těžní věž tzv. německého typu, na kterou navazovaly jednotlivé provozní budovy (jámová budova, strojovna a úpravna) postavené z ocelového skeletu s cihelnými vyzdívkami a velkoplošnými průmyslovými okny. Celý provozní areál tvořený jednotlivými volně stojícími objekty je směrem do parkového náměstí (škola, kostel Nanebevzetí Panny Marie) vymezen členitým a architektonicky reprezentativním objektem cechovny, koupelen a administrativy. Kapacita šaten a koupelen byla projektována na 1512 horníků. Vlastní počet zaměstnanců v průběhu doby značně kolísal a zejména v druhé polovině 20. století převyšoval dvojnásobně původně plánovaný stav.

Důlní činnost byla ukončena v roce 1993 a v následujícím roce převzalo důl do svého vlastnictví Ministerstvo kultury České republiky, které zde zřídilo průmyslové muzeum. Po ukončení provozu zůstal celý areál dolu, včetně technického zařízení, bez podstatnějších změn. Důl Michal představuje jedinečný soubor elektrických těžních strojů a kompresorů z prvních počátku elektrifikace zachovaných na původním místě svého provozu ve zcela

autentickém prostředí, tak jako by lidé, kteří zde pracovali, právě včera odešli. Prohlídková trasa umožňuje návštěvníkům zažít skutečné pracovní prostředí a procházet stejnou trasou jakou každodenně nastupovali horníci do práce. Podrobný výklad průvodců, kteří jsou bývalými zaměstnanci dolu, seznámí návštěvníky s provozem dolu, funkcí jednotlivých strojů a povinnostmi jejich obsluhy.

Pro svou výraznou technickou, architektonickou a dokumentační hodnotu byl areál dolu Michal v roce 1995 prohlášen za národní kulturní památku.

Text byl připraven s využitím podkladu zpracovaného doc. PhDr. ing. arch. Milošem Matějem, Ph.D. et Ph.D.

Fotografie: ČNB

Seznam fotografií:

1. Důlní věž dolu Michal
2. - 3. Vnitřní vybavení strojovny
4. Řetízková šatna
5. Vstup do šachty
6. Hornické lampy

